

TieVie –koulutus (5 ov) Megakonferenssi 9.1.2004

Tähän yhteenvedoon on koottu osallistujapaikkakunnittain megakonferenssin aikana virinneitä ajatuksia, ideoita ja keskusteluja sekä osallistujien palautetta megakonferenssista. Mukana oli kaikkiaan 10 osallistujapaikkakuntaa ja 12 videoneuvottelupistettä (mukaan lukien toinen Helsingin yliopiston piste ja teknisistä ongelmista johtuen pois jäänyt Tampereen yliopisto).

Paikkakuntaiset yhteenvedot on tehty väljästi seuraavien teemojen ympärille:
Osallistujat, tekniikan toimivuus, esityskohtaisia ajatuksia ja keskusteluja sekä päivän arviointia ja jatkoideoita.

Kiitos kaikille esiintyjille, osallistujille, paikallisryhmien vetäjille ja teknisille tukihenkilöille!

Helsingin yliopisto

HY:n videoneuvottelussa paikan päällä seuranneet osallistujat olivat HKKK:sta, SIBA:sta, TAIK:sta, HY:stä sekä Åbo Akademista (sekä 5 ov:n että 10 ov:n osallistujia)

Päivän esitysten pohjalta keskusteltiin mm.

Megakonferenssin järjestäminen/Tuononen. Keskustelua videoteknologian hyödyllisyydestä ja käyttömahdollisuuksista omassa yliopistossa:

- Osallistujien omassa yliopistoissa jonkin verran käytetty videoteknologiaa eri yliopistojen yhteisillä kursseilla, lähinnä luennoimiseen
- Videoneuvottelusta ei ole ollut lisäarvoa – nykyisin sen tilalla käytetty luennon videokuvaamista ja videon toimittamista eteenpäin yhteistyöyliopistoon (video katsottavissa n. viikko varsinaisen luennon jälkeen)
- Karin mainitsemia videoneuvottelun etukäteisjärjestelyjä ei ole osattu huomioida, vaikka ohjeet niiden hoitamiseen tuntuvat ääneen sanottuna itsestään selviltä. Materiaaleja ei kuitenkaan ole vielä osallistujien omassa yliopistoissa jaettu etukäteen, tiedotusta ei ole muutenkaan hoidettu esim. www-sivujen avulla. Palautekanavana on ollut joskus käytössä WebCT-keskustelualue.
- Kamerakuvan huonolaatuisuuden vuoksi materiaalit tulisi jakaa jotakin muuta kanavaa käyttäen. Jos jaetaan etukäteen, materiaalien päivittäminen "on-line" ei onnistu. Materiaalin jatkuva päivitys on kuitenkin oleellinen ja tärkeä piirre esimerkiksi suunnittelupalaverissa.
- Yleinen fiilis oli, että kaikissa yliopistoissa ollaan videoneuvottelun opetus- ja muussa käytössä "tien alussa".

Videoneuvottelun opetuskäytön historiaa ja mitä siitä on opittu. Keskustelua megakonferenssin järjestämisestä omassa yliopistossa, tuesta, teknisistä mahdollisuuksista jne:

- TAIKissa tuutoritoimintaa, jossa koulutetaan jatkuvasti tuutoreita opettajan avuksi. Tuutorit yleensä opiskelijoita, jotka auttavat opettajaa videoneuvottelutilanteessa lähinnä teknisissä asioissa, jotta opettaja voi keskittyä varsinaiseen opetukseen ja pedagogiikkaan. Tuutoritoiminta on koettu toimivaksi ja tuutoriksi koulutettavia opiskelijoita on löytynyt hyvin (maksetaan palkkio). Näin vaatimukset opettajan teknisistä taidoista eivät nouse esteeksi videoteknologian käytölle.
- Oman yliopiston teknisiä mahdollisuuksia ei tunneta kovin laajasti, joten niitä ei osata hyödyntääkään. Enemmän käytetty kokouksissa kuin opetuksessa.

- Megakonferenssi- ja videoneuvottelukokemusta enemmän täydennyskoulutuksen/avoimen yliopiston puolella kuin perusopetuksessa
- Pedagogisen tuen sijasta yliopistoissa tarjolla enemmän teknistä tukea (tukihenkilöt, tuutorit).
- Vaikka periaatteellisia mahdollisuuksia videoteknologian käyttöön jokaisen osallistujan omassa yliopistossa onkin – vain hyvin harvat opettajat hyödyntävät näitä mahdollisuuksia opetuksessaan.

Videoneuvottelun opetuskäytön ideoita ja toteutuksia / Korhonen & Hakola. Keskustelua esitettyjen ideoiden ja ajatusten hyödyntämisestä sekä omista kokemuksista:

- Kovin monella osallistujalla ei ollut omakohtaisia kokemuksia videoneuvottelusta (muutama käyttänyt kokoustamiseen tai luennointiin kurssilla). Kukaan osallistuja ei ole opiskellut itse videoneuvottelun välityksellä (tämänpäiväinen megakonferenssi kaikille ensimmäinen omakohtainen opiskelukokemus).

Päivän arviointia ja jatkoideoita

- Päivä oli kokonaisuutena onnistunut. Kiitokset megakonferenssin puheenjohtaja Markku Närhelle, joka piti hyvin langat käsissään!
- Toimiva vuorovaikutus on tärkeää, konferenssimuotoista videoneuvottelua on melko raskasta seurata koko päivän ajan
- Chatin käyttö auttoi vuorovaikutuksessa (meillä chat koko ajan osallistujien näkyvillä), sen käyttöä olisi voinut lisätäkin
- Ennakkovalmistelut tärkeitä ennen megakonferenssia, jäivät helposti huomioimatta
- Yliopiston tarjoamat tukipalvelut ovat opettajan kannalta keskeisessä asemassa videoteknologian käyttöönotossa

Teknillinen korkeakoulu

Paikalla oli kaikkiaan kahdeksan TieVieläistä, 7 TKK:lta ja yksi Teakista. Tekniikan kanssa ei ollut ongelmia.

Päivän esitysten pohjalta keskusteltiin mm.

- Videoneuvottelulle löytyi lisäarvoa esimerkiksi kansainvälisissä hankkeissa, joiden kokouksia voidaan pitää ilman että osallistujien täytyy matkustaa samalle paikkakunnalle.
- Videoneuvottelun nauhoittaminen ja mahdollisuus seurata sen kulkua jälkikäteen koettiin tärkeäksi
- Osallistujakommenttina muistutettiin, että sisältöjä on mietittävä tarkasti kulloiseenkin välineeseen (kuten videoneuvotteluun) sopivaksi. Se on suuri ponnistus jota ei aina vieläkään jakseta tai muisteta tehdä.
- Keskusteltiin siitä, pitääkö opettajan olla hyvä esiintyjä? Todettiin, että ei välttämättä, kunhan ulkoiset seikat hoidetaan mahdollisimman hyvin (tarkoituksenmukainen esiintymistila, taustamelu eliminoitu jne.)
- TKK:n videoneuvottelutilojen käyttömahdollisuuksista ei opettajilla ole riittävästi tietoa, TEAKissa ei ole mahdollisuutta tarjottu koulun puolelta.
- Tieteenalakohtaisena kysymyksenä paikallisryhmässä pohdittiin edellisten lisäksi, miten videoneuvottelua voisi hyödyntää kielten opetuksessa.

Päivän arviointia ja jatkoideoita

- megakonferenssissa oli monipuoliset esitykset ja iltapäivän esitysten käytännön esimerkit ja konkreettisuus sai kehuja.

- kokemuksen saaminen videoneuvotteluun osallistumisesta oli höydyllistä.
- kokonaisuudessaan päivä tuntui hieman pitkältä, osallistujat olisivat toivoneet ohjelman päätkimistä pienempiin osiin ja enemmän aikaa osallistujien keskinäiselle vuorovaikutukselle sekä paikallisryhmissä että osallistujapaikkakuntien välillä.
- mielenkiintoinen tilanne syntyi, kun yksi esiintyjä (Eva-Maria Hakola) oli samanaikaisesti läsnä sekä kasvokkain samassa videoneuvottelutilassa että valkokankaalla kuvan välityksellä.

Joensuun yliopisto

Suurin osa oli osallistunut pieneen neuvotteluun, joten laajamittaisempi videokonferenssi oli uusi kokemus.

Päivän esitysten pohjalta keskusteltiin mm.

- Päivän aikana osallistujat tulivat siihen tulokseen, että aikovat käyttää videoneuvottelua tulevaisuudessa rohkeammin hyödykseen, koska jos näin isossa konferenssissa ei ole tuon enempää ongelmia.
- Videoneuvottelu tuo säästöjä, kun ei tarvitse kauempaa matkustaa parin tunnin neuvottelun takia esimerkiksi Helsinkiin.
- Erityisen paljon osallistujat kiinnostuivat Jyväskylän yliopiston kehittämästä MOVIE - hankkeesta

Päivän arviointia ja jatkoideoita

- Aiheet olivat mielenkiintoisia ja itse konferenssin järjestelytkin kiinnostivat osallistujia
- Päivä oli turhan pitkä. Varsinkin kun meidän videoneuvottelutila on pieni niin iltapäivästä alkoi jo happikin loppua.
- Osallistujien mielestä Joensuun ja Savonlinnan toimipisteiden välilläkin voitaisiin käyttää enemmän videoneuvottelua, vaikkei välimatka ole kovin pitkä, silti matkoihin kuluu turhaan aikaa.

Kuopion yliopisto

Megakonferenssiin osallistui 5 TieVie-opiskelijaa ja heidän mentorinsa. Aiempia kokemuksia megakonferensseista opiskelijoilla ei ollut. Sen sijaan videoneuvottelun opetus- ja kokouskäytöstä muutamilla opiskelijoilla oli kokemuksia. Tekniikkakin toimi varsin mallikkaasti.

Myös kaikki esitykset koettiin hyvinä, erityisesti Jussi Talaskiven ja Matti Ruipon esimerkit kiinnostivat.

Päivän arviointia ja jatkoideoita

Kaiken kaikkiaan kokemukset konferenssista olivat myönteisiä ja sen tarjoamista jatkossakin tievie-opiskelijoille kannatettiin. Konferenssi oli erittäin hyvin suunniteltu ja johdettu (kiitokset mm. Markku Närhelle) ja

Konferenssista voisi saada toimivamman ja mielekkäämmän jos jatkossa kiinnitettäisiin huomiota mm. seuraaviin asioihin:

- luennoitsijoiden materiaalit etukäteen jaettavaksi verkon kautta - helpottaisi seuraamista ja omien muistiinpanojen tekemistä sekä sitä että välillä materiaalit näkyvät huonosti. Tällaisissa

tilanteissa puheenvuorojen käyttäjien tulisi kiinnittää erityistä huomiota omaan materiaaliinsa ja sen näkyvyyteen tai toimivuuteen videoneuvottelutilanteessa.

- ennakkoon jaetun materiaalin perusteella megakonferenssia voisi saada vuorovaikutteisemmaksi, mm. materiaalin herättämien kysymysten pohdintaan ja esittämiseen voisi silloin käyttää enemmän aikaa.
- aikaa jäi kaiken kaikkiaan hyvin vähän paikkakuntaiseen omaan pohdintaan. Jatkossa pohdinta- ja taukoajat olisi hyvä erottaa toisistaan.
- chattia voisi hyödyntää varmaakin myös paremmin vuorovaikutteisuuden lisäämisessä
- jatkossa megakonferenssissa voisi kiinnittää huomiota videoneuvottelun pedagogiikkaan. Edelleenkin monet tekniset käytännölliset asiat ovat esillä (jotka tosin nekin omalta osaltaan vaikuttavat pedagogiseen toimivuuteen).

Oulun yliopisto

Oulun osallistujaryhmä oli kokematon videoneuvottelun suhteen, osa heistä oli ensimmäistä kertaa videoneuvottelussa ja osa oli joskus aikaisemmin vuosia sitten ollut opiskelijan roolissa videoneuvottelussa.

Päivän esitysten pohjalta keskusteltiin mm.

- osallistujat kokivat, että videoneuvottelusta olisi enemmän hyötyä ehkä neuvottelussa kuin opetuksessa, osa aikoi jatkossa kokeillakin
- osallistujista videoneuvottelun järjestäminen tuntuu raskaalta opetuksessa, koska tarvitaan teknistä henkilökuntaa
- mahdollisuus seurata neuvottelua omalta koneelta viehätti
- tallennettujen videoneuvotteluluentojen hyödyntäminen opetuksessa tuntui osallistujista hyvältä idealta

Päivän arviointia ja jatkoideoita

- On tärkeää, miten erilaiset yksityiskohdat on järjestetty ja organisoitu, saattavat viedä muutoin huomion itse asiasta, esim. kalvojen selkeys, katsekontakti, vuorovaikutuksen luominen sekä millainen itse tila on ja miten se on järjestetty.

Lappeenrannan teknillinen yliopisto

Päivän esitysten pohjalta keskusteltiin mm.

- Lappeenrannan ryhmässä pohdittiin videoneuvottelun tuomia mahdollisuuksia omassa opetuksessa. Arveltiin, että videoluento saattaisi toimia, kun kyseessä on jo luonnostaan eri paikkakunnilla sijaitsevia opetusryhmiä (esim. täydennyskoulutus, yliopiston eri paikkakunnilla sijaitsevat yksiköt...).
- Lisäksi keskusteltiin luentopalkkioihin liittyvistä asioista eli saako opettaja korvauksen vain yhdestä luentokerrasta, vaikka sama luento välitettäisiin videona useammalle eri paikkakunnalle tai esim. nauhoitettaisiin jälkikäteiskäyttöä varten.
- Videoneuvottelua ajateltiin voitavan hyödyntää myös harjoitustöiden palauttamispalaverissa, jolloin saataisiin koottua kurssin opiskelijat yhteen helposti, vaikka olisivatkin fyysisesti etäällä. Matkustaminen lyhyen palaverin vuoksi eri paikkakunnalle ei kaikissa tapauksissa ole aina järkevää.
- Keskusteltiin luennoitsijan etukäteisvalmistautumisen tärkeydestä videoluentoja ennen. Pienetkin asiat häiritsevät videoneuvottelussa ja kertautuvat verrattuna tavalliseen lähiopetukseen.

Päivän arviointia ja jatkoideoita

- Megakonferenssi valotti hyvin videoneuvottelun käytön erilaisia mahdollisuuksia.
- Yleiskommenttina videoneuvottelusta totesimme, että ennen kuin joku ryhmä käyttää videoneuvottelua hyödykseen esim. palavereissa, voisi olla hyvä jos ryhmän jäsenet ovat tavanneet ainakin kerran aikaisemmin oikeasti.
- Opettavaista olisi voinut olla ottaa mukaan myös "älä tee näin" -tyylinen esitys.
- Totesimme, että tauot olivat riittämättömiä ja lyhyitä konferenssin aikana - jo lähiopetuksessakin on usein enemmän / pidempiä taukoja, nyt kun konferenssi oli toteutettu kokonaan videona, olisi taukoihin pitänyt kiinnittää entistä enemmän huomiota.

Turun alue

Paikalla oli 35 ilmoittautuneesta vähän vajaa puolet eli noin 15 henkilöä. Konferenssiin osallistuttiin kahdella eri motivaatiolla eli osa oli paikalla saamassa kokemusta ja näkemässä, että miten tällainen systeemi toimii ja toinen osa oli mukana saamassa sisältötietoa videoneuvottelun käytöstä

Turun osallistumista vaikeutti tekniset ongelmat eli käytössä ollut laitteisto oli huono, samoin kuin käytössä ollut tilaratkaisu, Turun osallistuminen aitoon keskusteluun oli hankalaa jo näiden teknisten ongelmien takia

Päivän esitysten pohjalta keskusteltiin mm.

- eniten puhuttivat tekniikan käyttöön tarvittavat resurssit, pohdittiin sitä kuinka paljon uutta asiaa opettajan taas odotetaan opettelevan, jotta voisi tätä tekniikkaa käyttää.
- Tekniikan opetteluun lisäksi puhututti videoneuvottelun järkevään pedagogiseen käyttöön liittyvät taidot ja tiedot.
- Osalla osallistujista oli jo ihan konkreettinen tilanne tai tarve, jossa he aikovat videoneuvottelua käyttää, mikäli saavat sen resurssien puolesta onnistumaan.
- Ryhmässä oli mukana myös pari PsykoNet-hankkeessa toimivaa henkilöä, joilla oli melkoisen paljon kokemuksia videoneuvottelun käytöstä.
- paikallisryhmälle ei jäänyt käytännössä oikeastaan lainkaan aikaa paikalliseen keskusteluun, lyhyitä taukoja sekä lounastaukoa ei voi olettaa käytettävän tähän keskusteluun, vaan sille olisi varattava aikaa päivän ohjelmasta, jos halutaan saada oikeasti aikaa vuorovaikutukselle ja ajatusten vaihdolle.

Lapin yliopisto

Tekniikka pelasi hyvin, joten kokemus oli siltäkin kannalta miellyttävä

Päivän arviointia ja jatkoideoita

- Pidimme kokemusta hyvänä, puheenvuorot olivat mielenkiintoisia, tosin tekniikkapainotteisia.
- Tällä kertaa varsinaisia innovatiivisia käytötapoja (paitsi pianoesimerkki) ei esitelty ja pohdittu.

Vaasan yliopisto

Vaasan Oppimiskeskuksessa Megakonferenssia seurasi 8 osallistujaa plus paikallinen yhteyshenkilö. Osallistujista 5 oli TieVie 5ov-osallistujaa ja 3 TieVie 10ov -osallistujaa sekä paikallisena yhteyshenkilönä toimi Vaasan TieVie mentori.

Videoneuvottelu oli kaikille osallistujille tuttu jollain asteella. Mainitut videoneuvottelun käyttökokemukset olivat:

- Kokoukset kotimaisten yhteistyökumppaneiden kanssa
- Kokoukset ulkomaisten yhteistyökumppaneiden kanssa
- Asiantuntijaluennoitsija toisesta kotimaisesta yliopistosta omassa opetuksessa
- Asiantuntijaluennoitsija ulkomaisesta yliopistosta kurssilla, jolla ollut opiskelijana
- Videoneuvottelun käyttö omassa opetuksessa

Päivän esitysten pohjalta keskusteltiin mm.

- Videoneuvottelun käytöstä todettiin, että usein keskitytään liaksi tekniikkaan, koska sitä pelätään. Tekniset möröt vievät opettajalta mahdollisuuden keskittyä olennaiseen eli sisältöön. Siksi tekninen tukihenkilö olisi hyvä olla saatavilla silloin kun opettaja käyttää neuvottelua.
- Muutenkin tietämys mediapedagogisista kysymyksistä ja pedagogisiin kysymyksiin vastaavista teknisistä härveleistä olisi opettajille tarpeen jo videoneuvotteluluentoa suunnitellessa.
- Todettiin myös, että videoneuvottelun kautta vieraisiin ihmisiin tutustuminen ei ole kovin helppoa ja siksi puhuttiin, että on hyvä, jos neuvottelevat osapuolet tuntevat toisensa etukäteen.
- Vaasassa on sijaintinsa vuoksi tarpeen kehittää videoneuvottelun käyttöä: Vaasassa on yksiköt sekä Åbo Akademiella että Svenska Handelshögskolanilla, joten yhteydenpito emoyksiköiden kanssa Turkuun ja Helsinkiin on luontevaa hoitaa videoneuvottelulla. Vaasasta on myös paljon yhteyksiä Uumajaan, jonne on myös luontevaa olla yhteydessä videoneuvottelun välityksellä.

Päivän arviointia ja jatkoideoita

Videoneuvottelu oli ryhmän kommenttien perusteella sisällöltään hyvä, mutta muuten käytännön toteutuksen kannalta pääosin mielipide ei ollut ihan näin positiivinen, vaan mieluummin arvosanaksi tulee tyydyttävä. Seuraavassa ryhmän kommentteja konferenssin käytännön toteutuksesta:

- Opetetaan, miten pitäisi tehdä, mutta tehdään itse toisin
- PowerPoint -esityksissä saisi olla isommat fontit, nyt on aikamoista puuroa nuo pienet tekstit
- Hyviä olivat käytännön esimerkit viimeisissä puheenvuoroissa
- Chat -keskustelua voisi käyttää keskitetympin vuorovaikutuskanavana muuhunkin kuin vain teknisten ongelmien raportoimiseen
- Chattaily innosti osallistumaan kun konferenssin loppupuolella saatiin chat näkymään osallistujille
- Konferenssipäivä hieman liian pitkä, puoli päivää voisi olla parempi kesto
- Keskustelulle saisi jättää enemmän aikaa, jotta saadaan paikallisryhmissäkin tunne osallistumisesta
- Tiiviimmät puheenvuorot (15 min.) olisivat mukavampia, vain olennainen mukaan kun on pitkä päivä.

Linkkejä

Helsingin yliopiston tietotekniikkaosasto tarjoaa videosiltapalvelua. Lisätietoja löytyy osoitteesta <http://www.helsinki.fi/atk/yhteydet/videoneuvottelu>

Jussi Talaskiven esityksessä Äänen ja videon tuottaminen, tallentaminen ja lähettäminen käsiteltyä MOVIEta voi testata itse osoitteessa

<http://virtuaaliyliopisto.jyu.fi:8080/moniviestin/sisalto/testikanava/testiohjelma>

Tunnus ja salasana on: testi